

Bulgarije

Samenvatting

Het Bulgaarse herstel- en veerkrachtplan (Recovery and Resilience Plan; RRP) is onderverdeeld in twaalf componenten die bestaan uit 47 hervormingen en 56 investeringen. Van de middelen zal 59% worden besteed aan klimaatdoelen en 26% aan de digitale transitie. Het plan voldoet volgens de Europese Commissie (de Commissie) aan het *do no significant harm*-vereiste. De grootste bestedingen vinden plaats ten behoeve van de decarbonisatie van de energiesector (1,7 miljard euro), de energie-efficiëntie van private en publieke gebouwen (924 miljoen euro), slimme industrie (801 miljoen euro), het moderniseren van het onderwijs en het versterken van onderzoek en innovatie (748 miljoen euro). Belangrijke voorgenomen hervormingen liggen op het gebied van sociale zekerheid en inclusie en het ondernemingsklimaat. Het Bulgaarse plan omvat in totaal 6,3 miljard euro aan subsidies. Bulgarije doet geen beroep op de beschikbare leningen.

Aansluiting op landspecifieke aanbevelingen

De voorgenomen hervormingen en investeringen sluiten volgens de Commissie aan op de landspecifieke aanbevelingen die Bulgarije in 2019 en 2020 heeft ontvangen in het kader van het Europees Semester, met name die op het gebied van sociale inclusie, onderwijs en vaardigheden, gezondheidszorg, de groene en digitale transitie en het ondernemingsklimaat. De aanbeveling om het belastingstelsel te verbeteren wordt niet geadresseerd in het plan. De Commissie oordeelt dat Bulgarije op het moment waarop het RRP werd ingediend al voldoende voortgang had gemaakt op deze aanbeveling.

Wat betreft de digitale transitie voorziet het RRP in een grootschalige inzet op digitale infrastructuur, zodat ook in landelijke en dunbevolkte gebieden de dekking van netwerken wordt verhoogd. Daarnaast voorziet het RRP in maatregelen om digitale vaardigheden te vergroten en het openbaar bestuur te digitaliseren. Voor de groene transitie bevat het plan investeringen en hervormingen om het gebruik van steenkool uit te faseren, de CO₂-uitstoot van de energiesector uiterlijk in 2025 met 40% te verminderen, het energieverbruik uit hernieuwbare energiebronnen uiterlijk in 2026 te verdrievoudigen en de capaciteit voor de opslag van zonne- en geothermische energie uit te breiden. Daarnaast bevat het RRP investeringen om woningen en openbare en commerciële gebouwen energie-efficiënter te maken. Ook beoogt het plan het gebruik van emissievrije voertuigen te bevorderen en te investeren in spoorwegen, intermodaal vervoer en duurzame stedelijke mobiliteit.

Om de uitdagingen op het gebied van sociale zekerheid en inclusie te adresseren bevat het plan onder meer een hervorming van het minimuminkomensysteem, die de adequaatheid en dekking van dit systeem moet vergroten en volgens de Commissie zal bijdragen aan de aanpak van armoede en inkomensongelijkheid. Daarnaast beoogt Bulgarije in het plan de toegang tot (volwassenen)onderwijs te verbeteren, onder meer via de ontwikkeling van een online platform voor volwassenenonderwijs gelinkt aan publieke werkgelegenheidsdiensten. Ook beoogt het plan de uitdagingen die Bulgarije kent op het gebied van gendergelijkheid en gelijke kansen voor iedereen aan te pakken, via maatregelen gericht op het ondersteunen van persoonlijke ontwikkeling van jongeren uit kwetsbare groepen, het vergroten van de mobiliteit en kansen voor mensen met een handicap, hervormingen in de kinderopvangsector en het vergroten van de kwaliteit van leven van ouderen. Het kabinet onderschrijft het oordeel van de Commissie dat de hervormingen in de kinderopvangsector een bijdrage kunnen leveren aan de aanpak van gendergelijkheid op de arbeidsmarkt. Tegelijkertijd zal Bulgarije nog meer maatregelen, ook op andere terreinen, moeten nemen om dit doel daadwerkelijk naderbij te brengen.

Om de toegankelijkheid en weerbaarheid van het gezondheidszorgstelsel te versterken treft Bulgarije onder meer maatregelen om het tekort aan en de ongebalanceerde geografische verdeling van professionals in deze sector aan te pakken. Dit zou de beschikbaarheid van gezondheidsdiensten door het hele land moeten verbeteren, wat verder wordt beoogd te bereiken door het opzetten van poliklinieken in landelijke gebieden, het versterken van online gezondheidsdiensten en het oprichten van medische luchtdiensten. De Commissie stelt echter dat het plan geen maatregelen bevat om het hoge aantal betalingen uit eigen zak in de gezondheidszorg aan te pakken.

Het plan bevat diverse maatregelen om het ondernemingsklimaat te versterken. Zo beoogt Bulgarije met de hervorming van het insolventieraamwerk een effectiever en flexibeler systeem voor het herstructureren van bedrijven te realiseren. Om een transparantere en efficiëntere allocatie van publieke middelen te bewerkstelligen bevat het RRP maatregelen om het bestuur van staatsgeleide ondernemingen te verbeteren en publieke aanbestedingsprocedures te hervormen. Daarnaast treft Bulgarije maatregelen om de capaciteit en het functioneren van het anti-corruptieraamwerk te verbeteren, gerechtelijke procedures te hervormen en de implementatie van het anti-witwasraamwerk te verbeteren. Andere maatregelen die kunnen bijdragen aan het verbeteren van het ondernemingsklimaat zijn hervormingen en investeringen om de administratieve lasten voor bedrijven te minimaliseren, onder andere door het digitaliseren van het rechtssysteem en een toenemende verstrekking van digitale publieke diensten door het hele land.

De Commissie is van oordeel dat het plan in voldoende mate zal bijdragen aan het effectief aanpakken van een significant deel van de uitdagingen die zijn geïdentificeerd in de landspecifieke aanbevelingen, en een adequate reactie vormt op de economische en sociale situatie van Bulgarije. Het kabinet kan zich vinden in het oordeel van de Commissie.

Mijlpalen en doelen

Het voorgestelde uitvoeringsbesluit omvat 206 mijlpalen en 140 doelen voor alle voorgenomen hervormingen en investeringen. De Commissie vindt dat de mijlpalen en doelen relevant, goed gedefinieerd en gebalanceerd zijn en de implementatie van de maatregelen over de gehele looptijd van het Bulgaarse RRP passend weergeven. De kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren aan de hand waarvan bepaald wordt of de mijlpalen en doelen behaald zijn, zijn volgens de Commissie voldoende duidelijk en veelomvattend. Het kabinet kan zich vinden in het oordeel van de Commissie.

Controlesystemen

Het interne controlesysteem is volgens de Commissie gebaseerd op robuuste processen en structuren en de verantwoordelijkheden van de betrokken actoren zijn duidelijk omschreven en toegewezen. Het directoraat binnen het ministerie van Financiën dat belast is met nationale fondsen wordt, samen met het directoraat voor centrale coördinatie binnen hetzelfde ministerie, verantwoordelijk voor de algehele coördinatie, het beheer en de monitoring van het RRP. De audits op de implementatie van het plan worden uitgevoerd door het uitvoerende agentschap voor de audit van EU-fondsen. Dit agentschap is ook verantwoordelijk voor het voorkomen, opsporen en corrigeren van dubbele financiering uit andere EU-fondsen, belangenverstremming, fraude en corruptie bij het gebruik van middelen uit het RRP. Voordat het eerste uitbetalingsverzoek bij de Commissie wordt ingediend, moeten de mijlpalen die voorzien in een operationeel opslagsysteem voor de monitoring van de implementatie van het plan behaald zijn. De Commissie oordeelt dat dit voldoende zekerheid geeft voor het voorkomen, opsporen en corrigeren van onrechtmatigheden bij het gebruik van RRF-middelen.

Eindoordeel kabinet

Op basis van bovenstaande kan het kabinet zich vinden in de positieve beoordeling van het Bulgaarse herstelplan door de Europese Commissie. Het kabinet kan zich vinden in de mijlpalen en doelen en bijbehorende bedragen die in het uitvoeringsbesluit zijn opgenomen. Het kabinet is daarom voornemens in te stemmen met het voorgestelde uitvoeringsbesluit van de Raad. In het bijzonder zal het kabinet nauw toezien op het behalen van de mijlpalen met betrekking tot het interne controlesysteem, die behaald moeten zijn voor indiening van het eerste uitbetalingsverzoek.